

4 ændringsforslag

til 2. behandling af

Lov om ændring af lov om elforsyning, lov om naturgasforsyning og lov om Energinet.dk

(Fremme af konkurrencen på elmarkedet m.v.)

Til § 1

1) Den under nr. 18 foreslåede ændring af § 33, stk. 2, udgår.

[Konsekvens af ændret praksis vedrørende midlertidig forlængelse af bevillinger til forsyningspligtig virksomhed]

2) I den under nr. 34 foreslåede affattelse af § 72 b, stk. 1, indsættes efter 2. pkt.:

»Endvidere videreføres netvirksomheders bindende midlertidige prisnedsættelser uændret til forbrugerne.«

[Videreførelse af netvirksomheders rabatter og andre bindende midlertidige prisnedsættelser til forbrugerne]

Til § 2

5) Efter nr. 1 indsættes som nyt nummer:

»02) Efter § 12 a indsættes:

»§ 12 b. Energinet.dk eller denne virksomheds helejede datterselskaber kan som led i samarbejdet med andre landes transmissionsselskaber efter klima-, energi- og bygningsministerens godkendelse indtræde som medejer af selskaber med begrænset ansvar, der har til opgave at medvirke til en effektiv udveksling af naturgas mellem landene, som nævnt i § 12, stk. 1, nr. 4.

Stk. 2. Energinet.dk eller denne virksomheds helejede datterselskaber kan efter klima-, energi- og bygningsministerens godkendelse være ejer af selskaber med begrænset ansvar, der har til opgave at fremme konkurrencen på markeder for naturgas efter § 12 a, stk. 2.

Stk. 3. Ændringer i Energinet.dk's deltagelse i selskaber omfattet af stk. 1 og 2, som øger virksomhedens økonomiske forpligtelser eller risici, skal godkendes af ministeren.«

[Energinet.dk's deltagelse i selskaber oprettet med henblik på en effektiv udveksling af naturgas eller med henblik på fremme af konkurrencen]

Til § 4

7) I stk. 2 ændres »27« til: »29«, og »1. april 2014« til: »1. oktober 2014«.

[Redaktionel ændring og ændring af tidspunkt for anvendelse af engrosmodellen]

Bemærkninger

Til § 1

Til nr. 1

Med ændringsforslaget slettes den hjemmel, der i lovforslagets § 1, nr. 18, blev givet til klima-, energi- og bygningsministeren til at reducere bevillingsperioden for forsyningspligtige virksomheder med op til 3 år.

Bevilling til forsyningspligtig virksomhed er siden 2000 blevet udstedt til de ved lovens ikrafttræden eksisterende virksomheder, forudsat de opfyldte de i bestemmelsen nævnte betingelser, jf. lov om elforsyning § 97.

Efter den eksisterende praksis fik de samme virksomheder efterfølgende mulighed for at søge om at få udstedt nye bevillinger i de følgende 5-års-perioder, forudsat de opfyldte elforsyningslovens krav om, at bevillingen kun kan tildeles virksomheder, der har den fornødne tekniske og finansielle kapacitet, jf. § 50, stk. 1. Der har ikke i tidligere været tilfælde, hvor en bevillingshaver ikke har været kvalificeret til at opnå en fornyelse af bevillingen. Der har heller ikke tidligere været andre og konkurrerende ansøgninger til en bevilling.

Dette har nu ændret sig. I to konkrete sager er der modtaget flere ansøgninger til det samme bevillingsområde. På denne baggrund vurderes det, at den eksisterende praksis ikke vil kunne videreføres, bl.a. fordi den ikke lever op til eldirektivets krav om ikke-diskrimination ved tildeling af rettigheder, f.eks. bevilling til forsyningspligt.

I energiaftalen af 22. marts 2012 indgår et reguleringseftersyn af den danske elforsyningssektor, herunder også af forsyningspligtreguleringen. Reguleringseftersynet afsluttes ifølge aftalen i 2014.

For at kunne håndtere den nye situation, hvor der er flere ansøgere til samme forsyningspligtbevilling, vil arbejdet blive fremskyndet med henblik på fremsættelse af et lovforslag om den fremtidige regulering af forsyningspligten.

Indtil en ny model for forsyningspligtreguleringen er på plads, vil bevillinger, der udløber, blive forlænget midlertidigt for et begrænset tidsrum. På denne baggrund vil det ikke være nødvendigt ændre på bevillingsperioden, som foreslået i ændringen af elforsyningslovens § 33, stk. 2, jf. lovforslagets § 1, nr. 18, hvorefter ministeren kan nedsætte forsyningspligtbevillingsperioden fra 5 år med op til 3 år, idet de aktuelle forsyningspligtbevillinger, der står til fornyelse, vil blive midlertidigt forlænget, indtil den nye forsyningspligtregulering er på plads. Allerede udstedte forsyningspligtbevillinger berøres ikke.

Til nr. 2

Med ændringen af § 72 b, stk. 1, sikres det, at netvirksomheders bindende midlertidige prisnedsættelser kommer forbrugerne til gavn.

En række forbrugerejede netvirksomheder har ydet særlige rabatter til forbrugerne ved regnskabsårets slutning. Herved har forbrugerne hidtil opnået en fordel, fordi de ikke er blevet beskattet af en rabat, der indregnes i tariffen. Netvirksomheden har tilsvarende en fordel, ved at forbrugernes interesse for ”deres” netvirksomhed fastholdes. Der er tale om ganske betydelige beløb. Rabatterne er af Dansk Energi opgjort til omkring 10 pct. af nettatariffen på årsbasis.

Med engrosmodellen bliver netvirksomhederne engrosleverandører til elhandelsvirksomhederne. De vil ikke længere have en direkte leverance til forbrugerne. Derfor er der en bekymring i branchen for, om de enkelte forbrugere fortsat vil få en fordel af rabatterne, eller om de vil blive

omfordelt mellem forbrugere ud fra elhandelsvirksomhedernes ønske om at optimere priserne i forhold til markedet.

Dansk Energi har udtrykt bekymring for, om netvirksomhederne vil opgive at yde sådanne rabatter, og at der derved vil ske en generel prisstigning, hvis rabatterne ikke fortsat er synlige og kommer forbrugerne til gavn.

Synlighed af netvirksomheders rabatter kan sikres ved, at der stilles krav om synliggørelse af netvirksomhedernes rabatter og midlertidige tarifnedsættelser i faktureringsbekendtgørelsen. Faktureringsbekendtgørelsen udstedes af Energitilsynet. Den vil i alle tilfælde skulle revideres i lyset af engrosmodellen. Synlighed alene giver dog ikke fuld sikkerhed for, at rabatter kommer elforbrugerne til gavn. Derfor har det været et ønske fra branchen, at elhandelsvirksomheder i loven pålægges at videreføre netvirksomheders rabatter uændret til de enkelte forbrugere.

Med ændringsforslaget berøres løbende rabatter ikke. De er at betragte som en del af den almindelige nettarif, som de ikkeforsyningspligtige elhandelsvirksomheder kan lade indgå i den samlede elpris på en måde, de finder optimal i forhold til konkurrencesituationen. Tilsvarende berøres ikke-bindende midlertidige tarifnedsættelser ikke af ændringsforslaget.

Derimod skal netvirksomheders bindende midlertidige tarifnedsættelser efter forslaget videreføres uændret til forbrugerne af elhandelsvirksomhederne. Der skelnes ikke her mellem de forbrugerejede virksomheders overskudsdeling i form af rabatter og andre midlertidige prisnedsættelser, der f.eks. gennemføres for at undgå en overskridelse af forrentningsloftet. Det afgørende vil være, om tarifnedsættelsen er bindende, således at netvirksomheden ikke efterfølgende vil kunne opkræve beløbet under henvisning til indtægtsrammebekendtgørelsens regler om differencer.

Det er en forudsætning, at den bindende midlertidige tarifnedsættelse tydeligt fremgår af netvirksomhedens indberetning til datahubben, at tarifnedsættelsen er fremadrettet, at tarifnedsættelsen er afhængig af forbrugets størrelse på hvert enkelt aftagenummer, og at tarifnedsættelsen vedrører alle forbrugere.

Tidsfrister for indberetning af den bindende midlertidige tarifnedsættelse fastlægges i Energinet.dk's forskrifter for datahubben i lyset af elhandelsvirksomhedernes faktureringskader i forhold til forbrugerne. Det skal her sikres, at forbrugere retmæssigt får gavn af den midlertidige tarifnedsættelse, uafhængigt af om forbrugeren skifter elhandelsvirksomhed i perioden.

Der er ikke med forslaget taget stilling til eventuel skattepligt af rabatter og andre bindende midlertidige prisnedsættelser efter indførelse af engrosmodellen.

Til § 2

Til nr. 5

Ændringsforslaget skal ses i sammenhæng med forslag til § 28 c i lov om elforsyning, jf. lovforslagets § 1, nr. 15, hvortil der henvises.

Formålet med forslaget til § 12 b er at give Energinet.dk hjemmel til også på naturgasområdet at kunne indtræde som medejer af selskaber med begrænset ansvar, der har til opgave at medvirke til en effektiv udveksling af naturgas mellem landene, som nævnt i § 12, stk. 1, nr. 4. Desuden gives der mulighed for, at Energinet.dk kan blive ejer af selskaber med begrænset ansvar, der har til formål at fremme konkurrencen på markeder for naturgas efter § 12 a, stk. 2. Det foreslås, at Energinet.dk's deltagelse i de nævnte selskaber i begge tilfælde er underlagt ministerens forudgående godkendelse. Det samme gælder ændringer i Energinet.dk's deltagelse, som øger Energinet.dk's økonomiske forpligtelser eller risici, som også skal godkendes af ministeren, jf. forslag til § 12 b, stk. 3.

Med forslaget til *stk. 1* vil Energinet.dk få en klar hjemmel til at være medejer af selskaber med begrænset ansvar, der har til opgave at medvirke til en effektiv udveksling af naturgas mellem landene, som nævnt i § 12, stk. 1, nr. 4, i lov om naturgasforsyning. Denne bestemmelse svarer til § 28, stk. 2, nr. 3, i lov om elforsyning, som forslaget til den nye § 28 c i lov om elforsyning bl.a. knytter sig til. Bestemmelserne i § 12, stk. 1, nr. 4, i lov om naturgasforsyning på den ene side, og § 28, stk. 2, nr. 3, i lov om elforsyning på den anden side, er ikke helt ens i deres formulering. Bl.a. anvendes begrebet »systemansvar« ikke inden for gassektoren og lov om naturgasforsyning. Begge bestemmelser forpligter imidlertid Energinet.dk til at samarbejde med andre landes systemansvarlige virksomheder, som det hedder på elområdet, eller transmissionsselskaber, som det hedder på gasområdet, omkring kerneopgaver i forbindelse med systemdriften. Herved udnyttes de fordele, der ligger i at kunne udveksle elektricitet eller naturgas mellem nabosystemer, og sikre ensartede ligeværdige betingelser for transport af elektricitet eller naturgas mellem landene.

Energinet.dk's samarbejde med andre landes transmissionsselskaber med henblik på en effektiv udveksling af naturgas over landegrænser, jf. § 12, stk. 1, nr. 4, i lov om naturgasforsyning omfatter blandt andet udvikling af en elektronisk on-line platform, som hedder Link4Hubs, hvor transportkunder kan bestille og få gennemført transport af naturgas fra Danmark til Tyskland eller til Holland – og omvendt – uden særskilt at skulle bestille transportkapacitet ind og ud af de tre forskellige transmissionsnet.

Den gældende samarbejdsbestemmelse i relation til samarbejde med transmissionsselskaber i andre lande i § 12, stk. 1, nr. i lov om naturgasforsyning 4, er affattet på et tidspunkt, hvor Energinet.dk's (tidligere: Gastra A/S') samarbejde med transmissionsselskaber i andre lande alene var aftalebaseret. Der vurderes imidlertid at være behov for, at Energinet.dk i visse tilfælde også skal have mulighed for at være medejer af selskaber med begrænset ansvar, der er oprettet med henblik på en effektiv udveksling af naturgas mellem landene. Herved får Energinet.dk mulighed for at udøve mere direkte og større indflydelse på udformningen af eksempelvis de kapacitetsplatforme, som etableres for at udveksle og sælge fælles kapacitetsprodukter, og hvor kapaciteten til transport af naturgas gennem Energinet.dk's naturgastransmissionsnet indgår.

Forslaget til *stk. 1* fastslår derfor, at Energinet.dk som led i samarbejdet med andre landes transmissionsselskaber efter klima-, energi- og bygningsministerens godkendelse kan indtræde som medejer af selskaber med begrænset ansvar, der medvirker til en effektiv udveksling af naturgas mellem landene efter § 12, stk. 1, nr. 4, herunder ved etablering af fælles kapacitetsplatform til udvikling og salg af kapacitetsprodukter på tværs af landegrænser.

Således har Energinet.dk tilkendegivet et ønske om at indtræde som medejer af et selskab, der påtænkes stiftet sammen med hollandske, tyske, franske og belgiske transmissionsselskaber, med henblik på, at dette selskab skal etablere, eje og drive en fælles kapacitetsplatform for allokering af kapacitet ved grænsepunkter. Det er besluttet, at ejerkredsen bag selskabet skal udgøres af transmissionsselskaber, dog således at energibørser eventuelt vil kunne indtræde med en ikke-blokerende mindretalsejerandel. Kapacitetsplatformen skal drives i overensstemmelse med de principper, procedurer og regler, der er under udarbejdelse på EU-niveau. Det er tanken, at den fælles kapacitetsplatform teknisk vil blive baseret på it-systemet fra den allerede udviklede on-line platform TRAC-X, der i dag fungerer internt i Tyskland og drives af selskabet TRAC-X Transport Capacity Exchange GmbH, samt på erfaringerne fra Link4Hubs platformen mellem Danmark, Tyskland og Holland, som nævnt ovenfor, og på kapacitetsplatformen Capsquare, der i dag fungerer mellem Frankrig, Belgien og Tyskland. Link4Hubs og Capsquare er baseret på aftaler mellem de deltagende TSO'er. Det er planen, at den fælles kapacitetsplatform, der skabes ved at lægge de tre eksisterende platforme sammen i et fælles selskab, skal kunne udvides til at dække andre grænsepunkter og ultimativt kunne fungere som en europæisk kapacitetsplatform.

Energinet.dk vurderer, at det er mest hensigtsmæssigt, hvis Energinet.dk kan indgå som medejer i dette selskab og derved have medindflydelse på udviklingen af platformen. Alternativet vil være, at Energinet.dk alene vil indgå en kundeaftale med det nye selskab, uden muligheden for at præge udviklingen af platformen.

Med forslaget får ministeren mulighed for at give samtykke til Energinet.dk's medejerskab i selskabet.

Når det fremgår af forslaget til stk. 1, at medejerskab i de pågældende selskaber skal ske som led i samarbejdet med andre landes transmissionselskaber, forudsættes det således, at også andre landes transmissionselskaber eller disses datterselskaber indgår som medejere. Det er ikke en forudsætning, at alle medejere er transmissionselskaber. Det afgørende er, at en eller flere landes transmissionselskaber eller et af disses datterselskaber også er repræsenteret i ejerkredsen eventuelt sammen med andre ejere.

Med forslaget til *stk. 2* tages der højde for, at Energinet.dk i dag, udover hvad der følger af udførelsen af direkte transmissionsrelaterede opgaver, også har til opgave at tage egne initiativer eller medvirke ved andre initiativer, der sigter mod at fremme konkurrencen på naturgasmarkedet, jf. § 12 a, stk. 2, i lov om naturgasforsyning. Bestemmelsen indebærer i modsætning til § 12, stk. 1, nr. 4, ikke nødvendigvis, at Energinet.dk skal varetage disse opgaver sammen med andre landes transmissionselskaber.

Det foreslås derfor, at Energinet.dk eller denne virksomheds helejede datterselskaber efter klima-, energi- og bygningsministerens godkendelse kan være ejer af selskaber med begrænset ansvar, der har til opgave at fremme konkurrencen på markeder for naturgas efter § 12 a, stk. 2 i lov om naturgasforsyning. Bemærkninger til § 12 a, stk. 2, nævner som konkret eksempel muligheden for aktivt at medvirke til opbygningen af en gasbørs. Energinet.dk er i dag medejer af gasbørsen, Nord Pool Gas A/S, der er blevet etableret af Energinet.dk og Nord Pool Spot AS i december 2007. Energinet.dk og Nord Pool Spot AS ejer hver 50 pct. af aktierne i Nord Pool Gas A/S. Nord Pool Spot AS ejes af de nordiske transmissionselskaber Statnett SF (30 pct.), Svenska Kraftnät (30 pct.), Fingrid Oyj (20 pct.) og Energinet.dk (20 pct.).

Det fremgår imidlertid ikke umiddelbart af begrebet »konkurrencefremmende initiativer«, at der hermed også gives hjemmel til at erhverve ejerandele i selskaber, som har til formål at arbejde for fremme af konkurrence. Med forslaget bliver denne mulighed præciseret. For at skabe ensartede forhold på el- og gasområdet kræves der klima-, energi- og bygningsministerens forudgående godkendelse. Med forslaget kan ministeren give samtykke til fortsat ejerskab af Nord Pool Gas A/S.

Energinet.dk kan efter § 2, stk. 3, i lov om Energinet.dk strukturere sig, som det findes mest hensigtsmæssigt, hvilket også vil gælde Energinet.dk's medejer- eller ejerandele, som de foreslåede bestemmelser i stk. 1 og 2 giver mulighed for at erhverve. Det betyder, at Energinet.dk kan vælge, om den ejerandel, som Energinet.dk har erhvervet efter ministerens godkendelse, selskabsmæssigt skal placeres i Energinet.dk eller i virksomhedens helejede datterselskaber, forudsat dette i øvrigt er muligt.

Energinet.dk kan indregne de nødvendige udgifter, der er forbundet med den foreslåede opgavevaretagelse, i tariffjerne, jf. § 37 d i lov om naturgasforsyning. Dette gælder også eventuelle låneudgifter til fremmedfinansiering af købet af ejerandelene i selskaberne.

Det foreslås endvidere indsat som *stk. 3*, at ændringer i Energinet.dk's medejerskab, henholdsvis ejerskab, skal godkendes af ministeren. De ændringer, der er omfattet af *stk. 3*, er alene de, som udvider Energinet.dk's økonomiske forpligtelser eller risici. Det betyder bl.a., at eventuelle senere udvidelser af en medejerandel også kræver ministerens forudgående godkendelse, medens indskrænkninger af medejer-, henholdsvis ejerandelen ikke behøver ministerens medvirken. »Ændringer i Energinet.dks deltagelse« skal i øvrigt forstås bredt, således at aftaler, der indgås som følge af medejerskabet, henholdsvis ejerskabet, også kan være omfattet.

Til § 4

Til nr. 7

Med forslaget sker en redaktionel rettelse, idet »29« fejlagtigt var skrevet som »27«.

Hertil kommer en ændring af datoen for, hvornår engrosmodellen vil finde anvendelse fra. Som det allerede fremgår af høringsnotatet, ville der kunne komme forslag om en ændret dato på grundlag af den analyse af udviklingen af datahubben, som Energinet.dk havde igangsat. Analysen er afrapporteret den 15. maj 2012. På baggrund af Energinet.dk's analyse foreslås det, at engrosmodellen skal have virkning fra den 1. oktober 2014, og ikke som anført i lovforslaget den 1. april 2014.

Energinet.dk har udarbejdet en procesplan for udviklingen af de elementer i datahubben, der er nødvendige for at kunne understøtte engrosmodellen. Markedsdesign (udarbejdelse af forskrifter) og udarbejdelse af it-specifikationer vil kunne gå i gang umiddelbart efter lovens vedtagelse og afsluttes inden årets udgang. Udbudsmateriale vil kunne udarbejdes delvist parallelt hermed, således at et udbud vil kunne ske i foråret 2013. Udbuddet vil kunne erfaringsmæssigt kunne gennemføres på 5 måneder og være afsluttet i september 2013. Herefter vil der være godt et år til it-udvikling, test og implementering. Tidsplanen vurderes at være realistisk i lyset af, at fase 1 af datahubben sættes i fuld drift i foråret 2013. Det er således alene de supplerende it-funktioner, der understøtter engrosmodellen, der vil skulle udvikles og implementeres inden 1. oktober 2014.

Skæringsdagen 1. oktober vurderes tillige at være velvalgt for de involverede virksomheder, der vil kunne indpasse omstillingen til engrosmodellen fornuftigt i forhold til budgetlægning og regnskabsafslutning.

Udskydelsen vil være til gene for elhandelsvirksomhederne, der er interesseret i en hurtig implementering af engrosmodellen. Datahubben er imidlertid en forudsætning for, at engrosmodellen kan fungere på en effektiv måde. Det vil således ikke være muligt at gennemføre engrosmodellen, hvis datahubben ikke er udviklet og gennemtestet til formålet.